UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifideliu[m]

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

De signis que fiunt ante [et] post baptismu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Visual Library

tem angeloꝝ. a valle lachrymaꝝ ad glo
riã. de exilio ad patriã. Filijs em̃ videnť
inuidere deſiderãtes eos potiꝰ eſſe i hoc
exilio q̃ȝ in celo. Gaudere deberent po/
tius ꝙ filij ſui de facili tantã gl'iam acq̃
runt ꝓpť meritũ paſſionis chr̄i. ex q̃ ba/
ptiſmꝰ hȝ ſuũ effectũ. ſil'r ꝛ alia ſacramẽ/
ta. ꝛ ſolũ dolẽ d̄ h'poſſet ſi ꝓpť culpã pa
rentũ filij deceſſiſſent.

¶ Pueri qñ͂ȝ moriũť ꝓpť culpã parẽtũ

Arẽtes poſſunt demereri in ſex
casibus ꝙ pueri eoꝝ moriũtur.
Primo qñ nimis corde intimo
diligunt pueros. ꝛ maiorẽ cõplacẽtiã et
amorẽ ad eos habẽt quã ad deũ. tũc d̄s
qñq̃ȝ ex ſua bonitate ſubtrahit eis pue/
ros. vt cor ecõuerſo ad deũ erigãt ꝛ euȝ
diligãt. Vñ Augꝰ. Hoc ab hoĩe coliť
q̄d pre ceteris diligiť. Ergo ſi pueos ſu
pra deũ diligũt eoſdẽ ſuũ deũ faciũt Et
ħ͠ eſt ratio q̃re illi pueri q̇ ſunt multũ af/
fabiles ꝛ prudẽtes citiꝰ moriunť. Quia
pentes cũ nimio affectu eos diligũt ꝛ cũ
nimia ſollicitudĩe ſ'm curſum mundi nu
triũt. Scđo cũ q̇s inhonorat ſuos ꝓpri
os pentes: tũc qñq̃ȝ puniť in ſuis ꝓprijs
filijs Vñ legiť in ceſario ꝙ q̇dã inhono
rauit ſuos pentes. ꝛ oẽs filij eiꝰ in breui
defuncti ſũt. Tertio ſi res iniuſtas hñt·
tũc d̄s ex ſua bonitate tales pueros mo
ri pmittit. ne ipi pueri cũ iniuſtꝭ reb' vna
cũ pentib' dãnarenť: hoc q̃re ſupra. ſ.
N. Quarto ꝓpť malũ exẽplũ pentuȝ: q2
puer talis fuiſſet forte imitatꝰ vitã puer
ſam pentũ ſuoꝝ. ꝛ ſic etiã puerſus ꝛ ma/
lus effectꝰ. ſi ſupuixiſſet. Quinto ↄtigit
qñq̃ȝ ꝓpť hoc ꝙ ꝓpria mr̄ nõ vult p ſe la
ctare ſuũ ꝓpriũ filiũ. ſicut diuites mulie/
res q̃ ↄſueuerũt hr̄e nutrices: tũc qñq̃ȝ
lac ipius nutricis nõ eſt ↄueniẽs ipi pue
ro ſicut lac matris de quo nutritꝰ eſt in
vtero ꝛ aſſuetus: ſic qñq̃ȝ pueri moriunť
qui quãdoq̃ȝ ſupuixiſſent ſi ꝓpria mater
eos lactaſſet. hoc probať per hoc: q2 qui
ſumit aliquem cibum quẽ antea nõ ſum
pſit: nõ ita cõpetit ſue nature ſicut cibus
aſſuetus: ita etiam de puero. Sciendũ
tamen ꝙ quãdo aliq̃ mater p ſe nõ põt
lactare puerũ ſuũ: tũc querenda eſt nu/
trix ỽtuoſa. q2 puer inclinať ſ'm naturã
nutricis ſue que eũ lactauit. Sexto con
tingit quãdoq̃ȝ ex negligẽtia parentum
ſicut parẽtes qui pueros nõ cuſtodiunt
ſed eos quãdoq̃ȝ ad aquã vel ad igneȝ
ex negligentia ſua cadere pmittũt. Vel
etiã qui pueros ſecũ collocãt ad lectum
ꝛ eos in ſomno dormiendo ſuffocãt q̄d
oĩno cauẽdum eſt. Et ſi in aliquo iſtorũ
ſex iã predictoꝝ parẽtes rei eẽnt: tũc do/
lere deberẽt de morte puerorũ ſuoꝝ

¶ De ſignis que fiunt ante ꝛ poſt baptiſmum E

Signa ante baptiſmum quattu
orfiũt. ꝛ poſt baptiſmum tria fi/
unt. Queriť quid iſta ſignificẽt
Rñdeo. ꝙ p̄ma exſufflatio ꝛ inſufflatio
ſignat ſpũs maligni expulſionẽ. ꝛ boni
introductõem. Ergo ſacerdos d̄r. Exi
maligne ſpũs. Secũdo ſalis immiſſio
vel linitio ſignat grãm ꝛ ſapientiam ꝛ a
peccatoꝝ putredine pſeruatõem. Vnd
gratia datur hoĩ in baptiſmo. ſi vult vti
illa gratia tũc poteſt cũ adiutorio dei. et
mediante illa gratia viuere abſq̃ȝ omni
peccato mortali vſq̃ȝ ad morteȝ. Et de
hoc quere ſupra. xij. M Tertio ſaliue
ↄtactus ad aures ꝛ nares ſenſuũ ſignat
ſpũalium opatõem ad audiendũ ꝛ intel
ligẽdum ea que ſunt ſalutis. Quarto
vnctio olei in pectoẽ ſignat amorem dei
quem debet gerere in corde ſuo. Et in/
ter ſcapulas ſignat deuotam ſubiectio/
nem preceptorum dei ꝛ eccleſie. ſcilȝ ad
obediendũ deo ꝛ prelatis eccl'ie. Vnde
Berñ. Quicquid vice dei p̄cipit homo
q̄d nõ ſit certũ diſplicere deo: hoc omni
no eſt accipiendum quaſi p̄cipiat deus.
Vnde Luc. x. Qui vos audit me au
dit. ꝛ qui vos ſpernit me ſpernit. F

¶ Tria vero alia fiũt poſt baptiſmum
Primo criſmatio in vertice q̃ ſignat xp̄i
gratiam in mente impſſam. Scđo ipo

notanda hec in feſto Inno[illegible]

hec notanda.

ſtio cerei ad manū ſignat fidei ⁊ amoꝛis
claritatem. Tertio veſtis cādida ſignat
innocētie reſtitutōem. ¶ Notādū ꝙ pu
eri qui ſine baptiſmo decedūt ad lymbū
pueroꝝ deſcendūt. vbi eſt pena damni
et nō ſenſus. quia nec eſuriūt neqꝫ ſitiūt
nec habēt frigus nec caloꝛē. ſimpl'r nul
lam penam ſenſibilē ſuſtinent. ſꝫ ſolum
modo ꝙ ſint ꝑuati viſione dei. ⁊ hec eſt
pena damni. ¶ Queritur vtꝝ pueri iude
oꝝ ſiles ſint puerꝭ chꝛiſtianoꝝ ſine bap
tiſmo decedētiū. Rn̄deo ꝙ ſic. qꝛ habēt
eq̄lem culpā. ſ. peccatū oꝛiginale. ⁊ nul
lum actuale nec chꝛiſtianoꝝ nec iudeoꝝ
pueri. ergo habēt eq̄lem penā ſcꝫ penā
damni. Sꝫ qn̄ infidelis ad ānos diſcre
tōis ꝑuenerit. ſi tunc nō ſuſceperit fideꝫ
tūc ipō facto peccat moꝛtaliter nō ſuſci
piēdo fidē: Et nullā excuſatōem pt ha
bere infidelis. qꝛ fides xp̄iana p̄dicata ē
ꝑ vniuerſum mūdum. Vn̄ xp̄s dixit di
ſcipulis ſuis Marci. xvi. Euntes in oꝛ
bem vniuerſum p̄dicate euāgeliū oī cre
ature. ps. In oēm terram exiuit ſonus
eoꝛum ⁊c̄. Et qn̄cūqꝫ moꝛitur talis infide
lis: tūc immediate ad infernū deſcendit
Vn̄ Marci. xvi. Qui crediderit ⁊ bap
tiſatus fuerit ſaluus erit. q̄ vero nō cre
diderit dānabitur. Inſuꝑ quotienſcūqꝫ i
fidelis: ſiue paganus ſiue iudeus vſum
rōnis habēs ſciēter facit ꝯtra aliqd̄ pre
ceptoꝝ dei: totiēs peccat moꝛtal'r. ⁊ ig
noꝛātia nō excuſat taleꝫ. Vn̄ Aug⁹. de
grā ⁊ li. ar. Idō diuina p̄cepta data ſunt
vt excuſatio de ignoꝛātia nō habeatur

De ſacramento confirmationis.

A

Confirmatio vtrū ſit ſacramē
tum neceſſitatis. Reſpōdeo
ꝙ ſic: ⁊ hoc ꝓpter ſpūalem pu
gnā ad quā hō iuuatur. licꝫ ſim
pl'r nō ſit ſacramētū neceſſitatis. qꝛ ſine
eo pt hō ſaluari. ſꝫ nihilominꝰ ꝯtemptꝰ
eius damnabilis eſt. Hec Tho. in. iiij
diſt. vij. Utrū ꝯferatur grā in ſacramē
to ꝯfirmatōis. Reſpōdeo ſm Tho. ꝙ
grā ꝯfertur nō ſolū cōiter ſicut in quoli
bet ſacramēto ꝯfertur grā emūdans a pec
cato. ſed etiā ſpēalis grā ꝑ quā quis de
putatur ad effectū ſcītatis. ⁊ ydoneus fit
ad xp̄m ꝯfitēdū. Vn̄ de grato facit ma
gis gratū. Itē queritur. qb⁹ debeat ꝯfer
ri. Rn̄deo ſm btm̄ Tho. Omib⁹ xp̄ia
nis: etiā puerꝭ: viris: ⁊ mulierib⁹ q̇bus
cōis eſt pugna ſpūalis. qꝛ ſm Iob. vij.
Militia eſt vita hoīs ſuꝑ terrā. B

¶ Itē ſciendū ꝙ ad ꝯfirmatōem ſex re
q̇runtur. duo ex ꝑte ſacramēti in ſe. ſ. ma
teria criſmatis. ⁊ foꝛma verboꝝ q̄ talis
eſt. Signo te ſigno crucꝭ: ꝯfirmo te criſ
mate ſalutis. in noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūs
ſancti. Duo ex ꝑte miſtri. ſ. dignitas pō
tificalis. ⁊ intētio debita. Duo ex ꝑte ſu
ſcipientis. ſ. frons in qua debet fieri criſ
matio. ⁊ ꝙ ꝯfirmandus ſit baptiſatus
Et ſciendū ꝙ vnctio criſmatis tripl'r fit
in tribus ſacramētis q̄ impͥmunt carac
terē. In baptiſmo fit in vertice ad deſig
nandū fidei ſuſceptōem. In ꝯfirmatōe
fit in frōte ad deſignandū audaciā ꝯfeſ
ſionis xp̄i noīs In oꝛdine fit in manib⁹
ad deſignādū ptātem ꝯſecrādi coꝛpus
xp̄i C

¶ Effectus ꝯfirmatōis ē mul
tiplex. Primo. qꝛ grām datā in baptiſ
mo ꝯſeruat. ps. Confirma hoc de⁹ qd̄
opat⁹ es in nob. Scd̄o ad militiā ſpūa
lem ꝑparat. ⁊ qꝛ oēs xp̄iani debēt eē in
bello xp̄i. ergo oēs debēt recipe hoc ſa
cramentū. vt facilius poſſint ꝯtra mun
dum: carnē: ⁊ diabolum pugnare Ter
tio ad ꝯfeſſionē ꝯſtantem noīs xp̄i aīat
quem opoꝛtet verū deū ⁊ verū hoīeꝫ cō
fiteri. Primo opoꝛꝫ vt ꝯfiteamur eum
ſm diuinā naturā patri ⁊ ſpūiſcō coeq̄
lem. quod notatur in foꝛma verboꝝ vbi
fit expꝛeſſio trinitatis. Secūdo vt cōfi
teamur eū ſm humanam naturā crucꝭ
ſupplicium ꝑtuliſſe. qd̄ notatur in crucꝭ cō
ſignatōe que fit in fronte. Et ne erubeſ
camus vel timeamus chꝛiſtū confiteri.